



International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 8, Issue 3, September 2020, p. 200-206

Received	Reviewed	Published	Doi Number
06.06.2020	10.09.2020	30.09.2020	10.29228/ijlet.44064

Examination of 2019- LGS Turkish Questions in terms of Readability

Uğur KÖSECIÖĞULLARI¹ & İsa SARIÇAM² & Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL³

ABSTRACT

In this study, the readability levels of the Turkish questions in the High School Pass Exam (LGS), which are based on the measurement of secondary school attainment and skills within the framework of certain courses, were examined. The aim of the study is to examine the readability levels of 2019-LGS Turkish questions. In order to determine the readability levels in the questions, Ateşman's (1997) Formula based on the length of words and sentences adapted to Turkish and Çetinkaya-Uzun (2010) Formula were used from Flesch's Ease of Reading Formula. The research is designed quantitatively. Document review was used to investigate LGS questions. The exam includes a total of 20 Turkish questions. Descriptive statistics were used in the analysis given. According to the results of the study, it was determined that the readability level of the questions was 60% "Medium Reading Level" and 55% "Educational Level" according to the Çetinkaya-Long Formula.

Key Words: LGS, Turkish, Legibility, Ateşman Formula, Çetinkaya-Uzun Formula

2019- LGS Türkçe Sorularının Okunabilirlik Açısından İncelenmesi

ÖZET

Bu çalışmada belirli dersler çerçevesinde ortaokul kazanım ve becerilerinin ölçülmesine dayalı uygulanan Liseye Geçiş Sınavı (LGS) bünyesinde yer alan Türkçe sorularının okunabilirlik düzeyleri incelenmiştir. Çalışmanın amacı, 2019-LGS Türkçe sorularının okunabilirlik düzeylerini incelemektir. Sorulardaki okunabilirlik seviyelerini belirlemek amaçlı Ateşman'ın (1997) Flesch'in Okuma Kolaylığı Formülünden Türkçeye uyarlanan kelime ve cümle uzunluğuna dayanan formülü ve Çetinkaya-Uzun (2010) Formülü kullanılmıştır. Araştırma nicel olarak tasarlanmıştır. LGS sorularının incelenmesi amacıyla doküman incelemesi kullanılmıştır. Sınav toplam 20 Türkçe sorusunu içermektedir. Verilen analizinde betimsel istatistikten yararlanılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre soruların Ateşman Formülüne göre okunabilirlik düzeyi %60 oranında "Orta Okuma Düzeyi", Çetinkaya-Uzun Formülüne göre ise %55 oranında "Eğitsel Düzey" ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: LGS, Türkçe, Okunabilirlik, Ateşman Formülü, Çetinkaya-Uzun Formülü

¹ Dpü Yüksek Lisans Öğrencisi, ugurkoseciogullari@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8015-8793.

² Dpü Yüksek Lisans Öğrencisi, isa.s1905@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7768-5624.

³ Prof. Dr. Fulya Topçuoğlu Ünal, fulyatopcuoglu@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3981-9841.

Giriş

Liseye Geçiş Sınavı (LGS) ilköğretim öğrencilerinin ortaöğretime geçmesi ve bu zamana kadar öğrendiklerinin ölçülmesine dayalı bir sınav sistemidir. Bütün öğretim kurumlarının genel amacı öğrencileri ilgi alanları ve yetenekleri doğrultusunda mesleğe, iş hayatına veya bir sonraki öğretim seviyesine hazırlamaktır (Gedikoğlu, 2005). Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin kazanması gereken bilgi, beceri ve tutumları kazanıp kazanmadığını ya da ne kadar kazandığını belirlemektedir (Gündoğdu, Kızıltaş ve Çimen, 2010). Türkiye’de genç nüfusun fazla olması, okul, öğretmen ve nitelikli okul sayılarının az olması ve öğrencilerin bir üst öğretim kademesine yerleşmelerinde sınavda aldıkları puanların dikkate alınması gibi unsurlar merkezi sınav sistemini zorunlu hâle getirmiştir (Atila ve Özeken, 2015; Özkan ve Özdemir, 2014; Sarier, 2010). Bu bağlamda, özellikle öğrencilerin lise ve üniversite tercihlerinde bu kurumlara olan yoğun taleplerini karşılayabilmek için; onların bilgi düzeyleri ve alana yatkınlıklarını doğru bir şekilde ölçen objektif bir ölçme ve değerlendirme sistemine ihtiyaç vardır (Şad ve Şahiner, 2016). Geçmişten günümüze ortaöğretime geçiş için farklı sınavlar (LGS, OKS, SBS ve TEOG vs.) uygulanmıştır. Son olarak TEOG sınavı yerine 2018 –2019 öğretim yılında yapılandırılan Liseye Geçiş Sınavı uygulanmaya başlamıştır.

Ortaokulun son kademesi yani 8.sınıf öğrencileri için yapılan toplamda iki oturum ve 90 dakikadan oluşan bu sınavda Türkçe programları kapsamında 20 soru sorulmaktadır. Bu sorular: fiilimsiler, sözcükte anlam, söz gruplarında anlam, deyimler ve atasözleri, cümlelerin öğeleri, söz sanatları, yazım kuralları, noktalama işaretleri, cümlede anlam, metin türleri, cümle türleri konularından oluşmaktadır. Okuduğunu anlama, yorumlama çıkarımlarda bulunma ve imla kuralları ağırlıklı yapılandırılan bu sınav sisteminde okunabilirlik önemli bir ölçüttür. Okunabilirlik, çoğunlukla metinlerin nicel özelliklerini belirlemek esaslı yani cümle ve kelime uzunlukları ile bilinmeyen kelime sayısı göz önüne alınarak metnin güçlüğünü belirlemeyi amaçlayan hesaplama araçlarıdır (Zorbaz, 2007). Ateşman’a (1997) göre ise okunabilirlik, okuyan tarafından metinlerin kolay ya da güç anlaşılır olma durumudur. Metnin cümle, kelime ve öbek yapısına bakılarak okumak için ne kadar kolay ya da zor olduğunu tespit etmeye yönelik bir ifadedir (Baş ve Yıldız, 2015: 53; Onan, 2013: 179). Okunabilirlik formülleri, metnin yapısal özelliklerinden yola çıkarak metinleri okuma zorluklarına veya kolaylıklarına göre tanımlamayı ve sınıflandırmayı amaçlayan kestirim araçlarıdır (Çetinkaya, 2010).

Ülkemizde okunabilirliğin ölçülmesine dayalı ilk formüller İngilizceden uyarlanmıştır. Fakat her dilin yapısı kendine özgü nitelikler gösterdiği için başka dillerden uyarlanan formüller Türkçe metinler için tam anlamıyla uygun değildir. (Bağcı ve Ünal, 2013). 1990’lı yıllara kadar Türkçe metinlerin okunabilirliğinin ölçülmesine dair bir formül bulunmazken bu yıllardan itibaren Türkçe metinlerde okunabilirliğin ölçülmesine dair çeşitli çalışmalar mevcuttur. Bu bağlamda yapılan ilk çalışma 1997 yılında Ateşman tarafından hazırlanmış olan ve günümüze kadar geçerliliğini sürdüren formüldür. Metnin güçlüğü hakkında bilgi veren okunabilirlik kavramına yönelik bir diğer çalışma ise 2010 yılında Çetinkaya-Uzun tarafından geliştirilen formüldür.

Ülkemizde okunabilirlik kavramına yönelik ilk çalışmalar yurtdışından çeviri kaynaklı olup çeşitli araştırmalar neticesinde bir metnin okunabilirliğini ölçmek için çeşitli formüller geliştirilmiştir. Geliştirilen bu matematiksel denklemler kelime sıklığı üzerinde kurgulanmış ve okunabilirliğe ilişkin çalışmalar daha çok bu formüller üzerinden şekillendirilmiştir (Çoban, 2014). Literatür taraması sonucu okunabilirlik kavramına ilişkin çeşitli çalışma alanı ve disiplinlerde araştırmalar söz konusudur. Fakat ülkemizde okunabilirlik kavramına ilişkin formül geliştiren çalışmaları sınırlıdır.

Ateşman ve Çetinkaya-Uzun formülleri yanı sıra disiplinler arası çalışmalarda kullanılabilen bir diğer formül Bezirci-Yılmaz okunabilirlik formülüdür. Bu formül daha çok fen bilimi ve sosyoloji alanında kullanılmıştır. Uygulamalı dil çalışmalarını incelediğimizde ise 2010 yıllara kadar çoğunlukla Ateşman formülü kullanılırken bu yıldan itibaren Ateşman formülü ile beraber Çetinkaya-Uzun formülü kullanılmıştır. Örneklem alanı olarak ise belirli sınıf ya da belirli kademe ders kitapları ele alınmıştır. Bunun yanı sıra Temizyürek'in (2010), 100 temel eserden örneklem olarak seçtiği bir çalışma da bulunmaktadır (Çoban, 2014). Ülkemizde okunabilirlik kavramının ulusal ya da yerel bir sınavda ele alındığı çalışma ise bulunmamaktadır.

Okunabilirlik kavramı, nicel yapı çerçevesinde soru, metin ya da paragrafın okunabilirliğine dair sonuçlar vermektedir. LGS tüm ortaokul becerilerini kapsayan ve yılda 1 milyondan fazla öğrencinin girmiş olduğu bir sınav olması dolayısıyla sağlam yapılandırılması gerekir. Bu nedenle 2019 yılında uygulanan LGS, Ateşman ve Çetinkaya-Uzun'un formülleri incelenecek ve sınıflandırılacaktır.

Yöntem

Araştırma Modeli

2019 yılı LGS'de yer alan Türkçe sorularının okunabilirlik açısından incelenmesini amaçlayan çalışmada doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi hem basılı hem de web tabanlı bilgi ve belgelerin sistematik bir şekilde ele alınması olarak tanımlanabilir (Bowen, 2009). Ayrıca bu inceleme, hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Model ile soruların okunabilirlik açısından düzeyleri incelenmiştir.

İncelenen Dokümanlar

LGS, öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçme ve bu doğrultuda uygun programlara yerleştirmeye dayalı, hayatlarını önemli ölçüde etkileyen dönüm noktalarından biridir. Türkçe dersi kapsamında öğrencilerin okuma, okuduğunu anlama, yorumlama, çıkarımda bulunma gibi yetilerinin ölçülmesi amaçlanmakta ve bu hususta okunabilirlik kavramı önem arz etmektedir. Bu bağlamda 2019 yılı LGS'de Türkçe bölümünde yer alan 20 soru incelenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Sınavda yer alan Türkçe sorularındaki metinler araştırmacılar tarafından incelenerek hece, sözcük ve cümle uzunlukları hesaplanmıştır. Heceler belirlenirken Türkçenin hece belirleme metodu esas alınmıştır. Sözcük sayısı belirlenirken boşlukla aralanmış sayılar, semboller ve kısaltmalar sözcük olarak kabul edilmiştir. Sorularda şıklarda bildirilen A, B, C, D ve öncüllerde kullanılan Romen rakamları ise hesaplama dışı bırakılmıştır. Cümle sayısı belirlenirken noktalama işaretleri esas alınmıştır. Belirlenen sayısal veriler Ateşman'ın (1997) Türkçeye uyarladığı Flesch formülü ile 2010 yılında hazırlanan Çetinkaya formülü kullanılarak analiz edilmiş ve metinlerin okunabilirlik puanları belirlenmiştir.

Ateşman tarafından geliştirilen kelime ve cümle uzunluğunu temel alan okunabilirlik formülü ve sınıflandırması Türkçe için geliştirilmiştir. Ateşman'ın ortaya koyduğu formül şu şekildedir:

$$\text{Okunabilirlik Sayısı} = 198,825 - 40,175 \cdot x_1 - 2,610 \cdot x_2$$

x_1 = Hece olarak ortalama kelime uzunluğu

x_2 = Kelime olarak ortalama cümle uzunluğu

Tablo 1. Okunabilirlik Düzeyi ve Okunabilirlik Sayıları.

Okunabilirlik Düzeyi	Okunabilirlik Sayısı
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

Okunabilirliğin Türkçe metinlerde ölçülmesine dayalı başka bir formül ise Çetinkaya-Uzun (2010) tarafından geliştirilmiştir. Formül, formüle göre okunabilirlik sayıları ve bu sayı değerleri aralığına denk gelen okuma düzeyleri şu şekildedir;

$$\text{Çıkartma Puanı} = 118.823 - 25.987 \times \text{OSU} - 0.971 \times \text{OTU}$$

OSU= Ortalama sözcük uzunluğu

OTU= Ortalama tümce uzunluğu

Tablo 2. Türkçe Metinlerinin Okunabilirlik Düzeylerinin Tanımlanması ve Sınıflandırılması

Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi
0-34	Engelli Okuma
35-50	Eğitsel Okuma
51+	Bağımsız Okuma

Öğrenci veya metin okuyucusunun herhangi bir üçüncü kişiden destek almadan kendi okuma yeteneği doğrultusunda metni anlamlandırabileceği düzey Bağımsız Okuma Düzeyi (Independent Reading Level) olarak sınıflandırılmaktadır. Okurun veya öğrencinin üçüncü bir kişiden destek alarak okuduğunu anlamlandırabildiği düzeye Eğitsel Okuma Düzeyi (Instructional Reading Level) denilmektedir. Okurun veya öğrencinin üçüncü kişi desteğine rağmen okuduğu metni anlamlandıramadığı düzey ise Engelli Okuma Düzeyi (Frustration Reading Level) olarak ifade edilmektedir.

Bulgular

Sorular, kelime ve cümle uzunlukları hesaplanarak okunabilirlik değerleri incelenmiştir. Bu hesaplama yapılırken şık bildiren ifadeler (A, B, C, D) öncüllerde kullanılan Romen rakamları ve tablolarda cümle niteliği taşımayan ifadeler hesaplama dışı bırakılmıştır. Görsel ve grafik kullanılan sorular yıldız (*) ile işaretlenmiştir. Sorular incelendiğinde kelime ve cümle uzunlukları ve okunabilirlik değerleri şu şekilde karşımıza çıkmaktadır. Tablo 3'te kullanılan kısaltmalar OSU, Ortalama Sözcük Uzunluğu; OTU, Ortalama Tümce Uzunluğu; OPU-1 Ateşman Okunabilirlik Puanı; OPU-2, Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Puanı; AO, Ateşman Okunabilirlik Düzeyi; ÇO, Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Düzeyini ifade etmektedir.

Tablo 3. LGS Soruları Okunabilirlik Ölçütleri

Soru Numarası	OSU	OTU	OPU-1	OPU-2	AO	ÇO
Soru 1	3,28	5,88	51,70	27,88	ORTA	Engelli Düzey
Soru 2	2,8	9	62,85	37,32	ORTA	Eğitsel Okuma

Soru 3	3,07	8	54,61	31,27	ORTA	Engelli Düzey
Soru 4*	3,23	10,4	41,92	24,79	ZOR	Engelli Düzey
Soru 5*	3,02	4,87	64,79	35,61	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 6	2,76	11,86	56,99	35,58	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 7*	3,06	12,2	44,05	27,46	ZOR	Engelli Düzey
Soru 8	2,55	7,16	77,69	45,60	KOLAY	Eğitsel Düzey
Soru 9	2,54	7,66	76,79	45,38	KOLAY	Eğitsel Düzey
Soru 10	3,23	8	48,18	27,12	ZOR	Engelli Düzey
Soru 11	2,67	10,83	63,29	38,92	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 12	2,99	9,1	54,95	32,29	ORTA	Engelli Düzey
Soru 13	2,51	10,66	70,16	43,24	KOLAY	Eğitsel Düzey
Soru 14	2,84	9,9	58,59	35,41	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 15	2,98	6,9	61,09	34,68	ORTA	Engelli Düzey
Soru 16	3,1	12	42,96	26,61	ZOR	Engelli Düzey
Soru 17*	2,75	8,2	66,94	39,40	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 18*	2,61	17,06	49,44	34,43	ZOR	Engelli Düzey
Soru 19*	2,9	6,46	65,46	37,19	ORTA	Eğitsel Düzey
Soru 20*	2,71	8,36	68,13	40,28	ORTA	Eğitsel Düzey

Yapılan çalışmada çıkan sonuçlar şu şekildedir:

2019 LGS Türkçe testinde yer alan sorular, Ateşman Okunabilirlik Formülüne göre incelediğinde 3 sorunun (%15) kolay, 12 sorunun (%60) orta, 5 sorunun (%25) zor güçlükte okunabilirliği olduğu tespit edilmiştir. Çok kolay ve çok zor okunabilirliği olan soru ise bulunmamaktadır.

Sorular Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Puanı formülüne göre değerlendirildiğinde 11 soru (%55) Eğitsel Düzey, 9 soru (%45) Engelli Düzey olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada, 2019 LGS Türkçe testinde Bağımsız Düzey seviyesinde hiç soru sorulmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Sorulardaki metinlerin okunabilirliğini belirlemek amaçlı yapılan çalışmada 2019 LGS’de 20 sorunun ortalama verilerine göre: Ortalama Sözcük Uzunluğu (OSU) 2,88 Ortalama Tümce Uzunluğu (OTU) ise 9,23 olarak saptanmıştır.

Flesch’in Okuma Kolaylığı Formülünden Türkçeye Ateşman tarafından uyarlanan Ateşman Formülüne göre 2019 LGS’de Ateşman Okunabilirlik Puanı (OPU-1) 59,029, Çetinkaya-Uzun Formülüne göre Çetinkaya Okunabilirlik Puanı (OPU-2) 35,023 ortalama olarak hesaplanmıştır. Ateşman Formülüne göre ortalama 59,029 olarak hesaplanan Ateşman Okunabilirlik Puanına göre (OPU-1) soruların “ORTA” düzeyde olduğu söylenebilir. Elde edilen veriler neticesinde 3 sorunun “KOLAY”, 12 sorunun “ORTA”, 5 sorunun ise “ZOR” düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çetinkaya Formülüne göre okunabilirlik ortalaması 35,023 olarak hesaplanan okunabilirlik puanı ise soruların genel olarak “Eğitsel Düzey” olduğu söylenebilir. Elde edilen veriler neticesinde 11 sorunun “Eğitsel Düzey”, 9 sorunun ise “Engelli Düzey” olduğu ifade edilebilir.

Okunabilirlik kavramının ortaokul kademesi üzerindeki etkenlerini konu alan çeşitli çalışmaları incelediğimizde; Baki’nin (2019) Ateşman ve Çetinkaya-Uzun formüllerinin kullanıldığı çalışmada 8. sınıf ders kitaplarının incelenmesinde Ateşman’a göre; 22 metnin 2’si çok kolay, 16’sı kolay, 3’ü orta, 1’i zor olduğu sonucu tespit edilmiştir. Çetinkaya-Uzun formülüne göre ise 22 metnin 2 bağımsız okuma, 17 eğitsel düzey, 3 engelli düzey olarak ortaya çıkmıştır. LGS sorularının okunabilirliği ile karşılaştırıldığımızda ders kitaplarında okunabilirlik kavramının daha basit düzeyde yer aldığı söylenebilir.

2013 yılında MEB ve Bisiklet yayınları 8. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan 56 metnin incelenmesinde ise 56 metnin Ateşman Formülüne göre 16 metnin kolay, 31 metnin orta, 8 metnin zor, 1 metnin de çok zor düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülüne göre ise aynı ders kitaplarının okunabilirlik düzey dağılımları şu şekildedir: 2 metnin bağımsız okuma, 39 metnin eğitsel okuma, 15 metnin de engelli okuma düzeyinde olduğunu belirlenmiştir (Bağcı ve Ünal, 2013). 2013 ders kitabı ile 2019 LGS sorularını karşılaştırmanın doğru olmayacağı göz ardı edilmemekle birlikte metinlerde dengeli bir dağılım olduğu söylenebilir.

Okur ve Arı (2013) tarafından yapılan “Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirliğinin incelenmesi” adlı makaleden elde edilen veriler çerçevesinde MEB 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler incelenmiştir. Bu inceleme neticesinde Ateşman Okunabilirlik Formülü çerçevesinde en çok dağılımın orta düzeyde, Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülüne göre değerlendirildiğinde en çok dağılımın eğitsel okuma düzeyinde olduğu görülmektedir.

Türkçe ders kitaplarında okunabilirlik kavramlarının metin türleri üzerinden karşılaştırılmalı olarak ele alındığı çeşitli çalışmalar mevcuttur. Bu çerçevede; Çiftçi, Çeçen ve Melanlıoğlu ‘nun (2007) 6. sınıf Türkçe ders kitaplarının incelenmesi, Bağcı ve Ünal’ın (2013) 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik seviyesine göre karşılaştırıldığı ve Mirzaoğlu ve Akın’ın (2015) 5. sınıf Türkçe ders kitaplarının çeşitli değişkenler üzerinden incelendiği çalışmalarda öyküleyici metinlerin; bilgilendirici metinlere okunabilirlik açısından üstün olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan çalışma sonucu 2019 LGS Türkçe soruları arasında farklı okunabilirlik düzeylerinde soruların bulunduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

- Ders kitapları ile LGS soruları arasında okunabilirlik yönünde tutarsızlık olmamalı, ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi ve LGS Türkçe sorularının okunabilirlik düzeyi paralellik göstermelidir.
- LGS Türkçe sorularında okunabilirlik düzeyleri farklı sorular ele alınmalı, genel dağılım eşit oranda sağlanmalıdır.
- Sorular hazırlanırken Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun (2010) gibi yaygın okunabilirlik formülleri kullanılmalıdır.
- LGS Türkçe sınavı kapsamında okunabilirlik kavramı ele alırken sınav süresi dikkate alınmalıdır

Kaynakça

- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi. A.Ü. Tömer Dil Dergisi, 58, 171-174.
- Bağcı, H. ve Ünal, Y. (2013). İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(3), 12-28.
- Baki, Y. (2019). Türkçe dersi 8. sınıf kitabındaki metinlerin okunabilirliği. Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 5 (1), 30-46. DOI: 10.31464/jlere.528298
- Bowen, G. (2009). Document Analysis as a Qualitative research method, Qualitative Research Journal, 9 (2), 27-40.
- Çetinkaya, G. (2010). Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tanımlanması ve sınıflandırılması. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiftçi, Ö., Çeçen, M. A. ve Melanlıoğlu, D. (2007). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik açısından değerlendirilmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 22, 206-219.
- Çoban, A. (2014). Okunabilirlik Kavramına Yönelik Bir Derleme Çalışması. Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 9, 96-111.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: sorunlar ve çözüm önerileri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 66-80.
- Gündoğdu, K., Kızıldaş, E. ve Çimen, N. (2010). Seviye belirleme sınavına (SBS) ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri (Erzurum il örneği). İlköğretim Online, 9(1), 316-330.
- Mizraoğlu, V. ve Akın, E. (2015). 5 Sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin okunabilirliği üzerine bir inceleme.
- Okur, A. ve Arı, G. (2013). 6, 7, 8. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirliği. İlköğretim Online, 12(1), 202- 226.
- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(3), 107-129.
- Şad, S. N. ve Şahiner, Y.S. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. Elementary Education Online, 2016; 15(1): 53-76
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zorbaz, K. Z. (2007). Türkçe ders kitaplarındaki masalların kelime- cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri üzerine bir değerlendirme. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 3(1), 87-101.